

הגדה
של פסח

סדר פסה בקבוץ

המערכת: אריה בן-גוריון, אברהם אדרת, מיכל ילין,
גדעון אלעד, עוזי שביט, בלה פלד, גליה בר-אור,
מאיר גבעתי

ההגדה עוצבה ברוחה של הגדת יהודה שרת, יגור
1935

איורים: גד אולמן, **מכבש יד:** אפרת פלג

הוצאת הקבוץ המאוחד

מהדורה ראשונה 1985

הַגִּיעַ לַיִל פֶּסַח.
הַלִּילָה הַזֶּה
כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ
אוֹמְרִים בּוֹ הַלֵּל.
הַלִּילָה הַזֶּה אוֹצְרוֹת
טַלְלִים נִפְתָּחִים

כִּי הִנֵּה הִסְתּוֹ עָבַר
הַגֶּשֶׁם חָלַף הַלֶּךְ לוֹ.
הַנּוֹצִיִּים נִרְאוּ בָאָרֶץ,
עַת הַזְמִיר הַגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בָּאֶרֶצְנוּ.
הַתְּאֵנָה חֹנְטָה פְּגִיָּה
וְהַגִּפְנִים סָמְדָר
נִתְּנוּ רִית.

הָאֲבִיב

הַיּוֹם אַתֶּם
יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ

וְהִיא הַיּוֹם הַזֶּה
לָכֶם לְזִכְרוֹן
וְחַגְתֶּם אוֹתוֹ
חַג לִיהוָה לְדוֹרוֹתֵיכֶם
חֻקַּת עוֹלָם תִּחְגְּלוּ.
שְׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאֲבִיב וְעִשִׂיתָ

פֶּסַח

כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאֲבִיב
הוֹצִיאָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לַיִלָּה.

לכה דודי

נצא השדה
 נלינה בכפרים.
 ושכימה לכרמים,
 נראה אם פרחה הגפן,
 פתח הסמדר
 הגצו הרמונים
 שם אתן את-דודי לך.

כתנות פסים לבש הגן

וכסות רקמה - מדי דשאו,
 ומעיל תשבץ עטה כל עץ
 ולכל עין הראה פלאו.

כל ציץ חדש לזמן חדש,
 יצא שוחק לקראת בואו,
 אך לפניהם שושן עבר -
 מלך כי על הורם בקסאו.

יצא מבין משמר עליו
 וישנה את בגדי כלאו.
 מי לא ישתה יינו עליו, -
 האיש ההוא ישא חטאו.

דודי ירד לגנו

לערוגות הבשם
 לרעות כגנים
 וללקט שושנים:
 אני לדודי ודודי לי,
 הרועה בשושנים.

טל

תן לרצות ארצך,
שיתנו ברכה בדיצקך,
רב דגן ותירוש בהפריצך,
קומם עיד בה חפצך

טל

צוה שנה טובה ומעטרת,
פרי הארץ לנאון ולתפארת,
עיר כסכה נותרת,
שיקה בקדך עטרת

טל

יעסיס צוף הרים,
טעם במאדך מבחרים,
חגוניך חלץ ממסגרים,
זמרה ננעים וקול נרים

כוס ראשונה
אביב

כוס הישא
לשנה הנבואה חדשה
למרת שמים
ולתעבת הארץ
בפתח חג החרות

גשם חלף וסתו עבר
והכל בעתו נוצר

לך לשלום גשם!

דודאים נתנו ריח בגנת דודים -
וחלמו דויים

בא בשלום טל

מריח מימיה נשאת שפלים
ומלאו אסמיה

לך לשלום גשם!

נעים שמחות
ופרי עץ הדר עת יעדו

בא בשלום טל

מֹכֵן וּמְזֹמֵן

לְקִים הַמְצֹנָה
לְסֵפֶר
בִּיצִיאת מִצְרַיִם
יַחד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל.

לַחֲמַא עֲנִיא

דִּי אָכְלוּ אֲבֵהֲתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם.
כָּל דְכִמְפִין יִיתִי וְיִיכַל
כָּל דְצָרִיד יִיתִי וְיִפְסַח.
הַשְׁתָּא עֲבָדִי,
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי־חֹרֵדִין.
הַשְׁתָּא אֲנַחְנוּ גְאוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
לְשָׁנָה הַבָּאָה כָּל יִשְׂרָאֵל.
בְּנֵי חֹרֵדִין בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.

* יחץ
מִכְצַע הַמְצָה
הַאֲמֻצְעִית לְשָׁנִים
וּמֻצְנֵעַ מַחְצִיתָהּ
לְאַפִּיקוֹסָן

הַקֹּבֶלֶת רֵאשׁוֹנָה:
לֹקַח הַיֶּרֶק
וְטוֹבֵל בְּמִי־מַלַּח.

הַלִּילָה הַזֶּה מְכַל הַלִּילוֹת?

שֶׁבַק הַלִּילוֹת
אָנוּ אוֹכְלִים חֶמֶץ וּמֶצָה.
הַלִּילָה הַזֶּה כֵּל מֶצָה.

שֶׁבַק הַלִּילוֹת
אָנוּ אוֹכְלִים שָׂאֵר יִרְקוֹת.
הַלִּילָה הַזֶּה מָרֹר.

שֶׁבַק הַלִּילוֹת
אִין אָנוּ מְטַבֵּילִין
הַלִּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים.

שֶׁבַק הַלִּילוֹת
אָנוּ אוֹכְלִים בֵּין יוֹשְׁבֵינָו וּבֵין מְסַבֵּין
הַלִּילָה הַזֶּה כֵּל מְסַבֵּין.

תחילת חתך נילוי מסבין

עבדים

היינו
לפרעה

במצרים

ויוציאנו
יהוה אלהינו ממצרים
בִּיד חֲזָקָה.
למען הביא אותנו,
לתת־לנו את הארץ,
אשר נשבע לאבותינו.

וּאֶפְלוּ

כלנו חכמים,
כלנו נבונים,
כלנו זקנים,
כלנו יודעים
את התורה
- מצוה עלינו
לספר ביציאת מצרים;

וְכָל הַמְרֵבָה לְסַפֵּר
בִּיציאת־מצרים
הָרִי זֶה מִשְׁבַּת.

עבדים היינו, עתה בני חורין.

והיו מספרים ביציאת מצרים
כל אותו הלילה,
עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם:
רבותינו,
הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

מעשה ברבי אליעזר

ורבי יהושע ורבי אלעזר ברעזריה
ורבי עקיבא ורבי טרפון,
שהיו מסבין בבני ברק

ליל שמרים הוא ליהוה
לכל בני ישראל לדורותם

ובן גמליאל היה אומר:
כל מי שלא אמר שלשה דברים אלו
בפסח – לא יצא ידי חובתו. ואלו הן:
פסח מצה ומרור

אמר רבי אלעזר בן עזריה:
הרי אני כבן שבעים שנה
ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות,
עד שדרשה בן זומא. שנאמר,
למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך.
ימי חייך הימים, כל ימי חייך הלילות. וחכמים אומרים:
ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.

בחמישה עשר בניסן
בבית ישראל פסח מצרים,
ובחמישה עשר בניסן
עתידים הם להיגאל
מטיטבד מלכות.
שכך אמר להם משה
"ליל שפורים הוא ליהוה"
– לילה המסומר משה
ימי בראשית
מסומר לנאולה.

(ילד שואל)

פֶּסַח

על שום מה?

על שום שֶפֶסַח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא
על בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בַמְצָרִים.

(ילד מרים את המצה ושואל)

מִצָּה

זו שאנו אוכלים על שום מה?

על שום שלא הספיק בְּצַקֶם
של אבותינו להחמיץ.

(ילד מרים את המרור ושואל)

מֶרֶר

זה שאנו אוכלים
על שום מה?

על שום שמדרו המצרים
את חיי אבותינו במצרים.

הטבלת שנית
יקח מרור במי-סלח
יאכל מצת על מרורים.

כּוֹרֵךְ

כּוֹ עֲשֵׂה הַלֵּל בְּזִמְנוֹ
שְׁבִית־הַמִּקְדָּשׁ לְקַיִם:
הִיָּה כּוֹרֵךְ מִצָּה וּמֶרֶר
וְאוֹכֵל בַּיַּחַד, לְקַיִם:
'עַל מִצּוֹת וּמֶרֶרִים יֵאָכְלוּהוּ'.

סמלי קצרת-פסח

זרוע - פסח: זכר לקורבן פסח (השנה)
מרור: "ומצות על מרורים יאכלוהו". מצמחי המרור
כרפס: ירק לטבילה ראשונה
חרוסת: זכר לטיט בצורתו
ביצה: סמל למורדות
מצה: "ויאמרו... עוגות מצות" - הוא 'לחם העני'

למה נמשלו מצרים למרורי
לומר לך: מה מרור זה
שתחילתו רך וסופו קשה,
אף מצרים תחילתה רכה
וסופה קשה.

רשע

מה הוא אומר:

ילד:

מה העבודה הזאת לכם?
מה הטרח הזה שאתם מטריחים עלינו
בכל שנה ושנה?

הורה:

לכם ולא לו,
כיון שהוציא את עצמו מן הכלל - כפר בעקר.
- אף אתה אמר לו:
בעבור זה עשה יהוה לי -
לי עשה, לאותו האיש לא עשה.
אלו היה אותו האיש במצרים -
לא היה ראוי להגאל משם לעולם.

אב הסדרה

והגדת

לכנף:
כנגד ארבעה בני דברה תורה:

אחד
חכם

ואחד
רשע

ואחד
תם

ואחד
שאינו

יודע לשאל

הורה:

חכם

מה הוא אומר:

ילד:

מה העדות והחקים והמשפטים אשר
צוה יהוה אלהינו אותנו?

הורה:

אף אתה אמר לו: בחזק יד הוציאנו
יהוה אלהינו ממצרים מבית עבדים.

ית

שאינו יודע
לשאל

היהוה
תם

מה הוא אומר:

ילד:

מה זאת?

היהוה:

אף אתה למדו הלכות פסח:
שאינו מפטירין אחר הפסח אפיקומן.
שלא יהא עומד מחבורה זו ויקנס
לחבורה אחרת.

- את, האם, פתחי לו.
- איתו למודי הבן מאי עד תי.

את פתח לו תחלה
בני זכור תזכר,
עבדים היינו במצרים.

אַרְמֵי אֲבֹד אֲבִי

לפי דעתו של הבן – אביו מלמדו.
מתחיל בגנות ומסיים בשבח.
והורש מ'ארמי אובד אבי'
עד שימור כל חרשתו.

וַיֵּרַד מִצְרַיִם
וַיִּגַד שֵׁם בְּמַתִּי מֵעַט,
וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָדוֹל עַצוֹם וְרַב.
וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ,
וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה.
וַנִּצְעַק אֶל יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹלָנוּ,
וַיֵּרָא אֶת עֲנֵינוּ
וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצוֹנוּ.
וַיּוֹצִיאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם
בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוּעַ נְטוּיָה
וּבַמּוֹרָא גָדוֹל
וּבְאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים.
וַיְבִיאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה,
וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת,
אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ.

"ארמי אבד אבי"
למה נקרא אבדו
מלמד שאבדו אבותינו
בין העמים.

פרוש:
ארמי הוא לבן הארמי.
אובד: ביקש להאבד
את יעקב אבי.

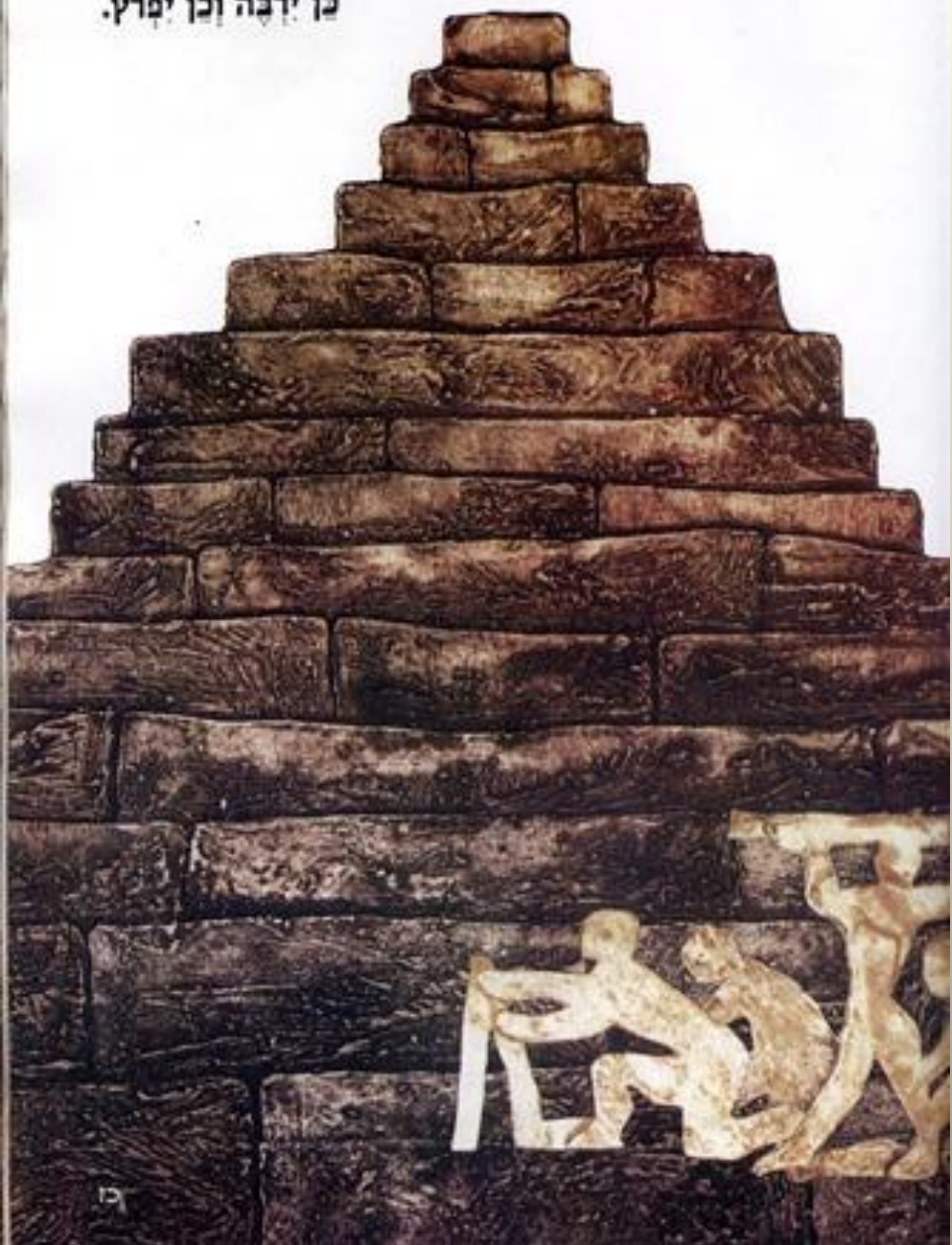
"יורד מצרימה", מטמיע שלא
היתה זאת ירידה בארץ כנען
לארץ מצרים בלבד, אלא אף
ירידה ברוח, שהשתקעה
בתוך טומאת מצרים.

וַיֵּרֶד יַעֲקֹב מִצְרַיִם

וְכָל זָרְעוֹ אִתּוֹ.
וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרֹעֹה: לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ,
כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.
וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחָיו
וַיִּתֵּן לָהֶם אֶחְזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ
וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאד מְאֹד:
וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אוֹתָם.

וְכַאֲשֶׁר יַעֲנֶה אוֹתוֹ
כִּן יִדְבֶה וְכִן יִפְרֹץ.

בשעה שאמר פרעה
"הבה נתחכמה"
קיבץ פרעה את כל ישראל.
אמר להם:

"בבקשה מכם, עשו עמו
היום בטובה", - שנאמר:
"ויעבדו מצרים את
בני ישראל בפרך" -
בפה רך: כיצדו

פרעה נטל טל ומגורפת, וכל
מי שהיה רואה פרעה נוטל
טל ומגורפת ונתשה בלבוים,
היה עושה כמורו.

מיד הלכו ישראל בריחות
ועשו אסנוות עמו כל היום
למי כוחם, למי שהיו בעלי
כוח וגיבורים, כיוון שהחשיך
העמיד עליהם גונשים, אמר
להם: חישבו את הלבנוים!

מיד עמדו ומנו אותם,
אמר להם: כוח אתם
מעמידים לי בכל יום ויום.

וַיִּקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם,
וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ:

הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ.
הֲבֵה נִתְחַכְמָה לּוֹ מִן יִרְבֵּה,
וְהִיָּה כִי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה
וְנוֹסֶף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ
וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ.

וַיַּעֲבִידוּ

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶךְ,

וַיִּמְרֹדוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבוּדָה קָשָׁה
בַּחֲמֹר וּבִלְבָנִיִּים וּבְכָל עֲבוּדָה בְּשָׂדֵה,
אֶת כָּל עֲבוּדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם

בַּפֶּרֶךְ.

התיקה לו חייבת סמא ותחמורה בחייסו ונצתס

וַיֵּצֵא פְּרַעַה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר:
כָּל הַבֵּן הַיְלִיד הַיְאֹרֶה תִּשְׁלִיכוּהוּ וְכָל הַבֵּת תַּחֲיוּן.

- וַיֵּצֵא** פְּרַעַה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנְּגִשִׁים
בָּעַם וְאֶת־שֹׁטְרֵיָו לֵאמֹר:
לֹא תֹאסִיפוּן לַחַת תִּבְנוּ לְעַם לִבְנֵי הַלְבָנִים
כַּתְמוּל שְׁלֹשׁ, הֵם יִלְכוּ וְקִשְׁשׁוּ לָהֶם תִּבְנוּ. וְאֵת
מִתְכַנַּת הַלְבָנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְמוּל שְׁלֹשׁ
תְּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ, כִּי־נִרְפִים הֵם.
• תִּכְבַּד הָעֶבֶדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ־בָהּ.
וַיִּפֶץ הָעַם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם,
לְקִשֵׁשׁ קֶשׁ לַחֲבָנָן.
• וְהַנְּגִשִׁים אֲצִים לֵאמֹר:
כֹּל מַעֲשִׂיכֶם דְּבָרִיוֹם בַּיּוֹם כַּאֲשֶׁר בְּהִיּוֹת הַתִּבְנוּ.
• וַיְכּוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂמוּ עֲלֵיהֶם
נְגִשֵׁי פְרַעַה לֵאמֹר:
מִדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם תְּקַכֶּם לִלְבָּן כַּתְמוּל שְׁלֹשׁ,
גַּם תְמוּל גַּם הַיּוֹם.
• וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצַּעְקוּ אֶל־פְּרַעַה לֵאמֹר:
לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹה לְעַבְדֶּיךָ,
חֲבֹן אֵין נָתַן לְעַבְדֶּיךָ וְלִבְנִים אֲמָרִים לָנוּ עָשׂוּ,
וְהִנֵּה עַבְדֶּיךָ מֵכִים...

והיו ישראל מליץ את בניהם
במצרים.
אמרו להם מצריים:
למה אתם מלים בויכחם,
שלאחר שעה את משליכים
אותם לחרוץ
אמרו להם: נימול אותם,
לאחר מכן - עשו בהם
כרצונכם.
והיו ישראל עושים משתה
לבניהם ולבנותיהם במצרים.
אמרו להם מצריים:
למה אתם עושים להם
משתה, ואחר שעה את
מוציאים אותם
ללחץ ולעינויים
אמרו להם: את נעשת
משתה, ואחר־כך עשו
כרצונכם.

מה 'יזראל' שהיה רואה בסבלותם ובזכה באומות: "חבל לי עליכם, מי יזקן מתני עליכם" – שאין לך מלאכה קשה ממלאכת הטיט. והיה נותן כתפיו ומסייע לכל אחד ואחד מן.

והיו ישראל מקושטים את הקט במדבר. והיו רומסים אותו בחומרם, הם, נשיהם ובניהם ובנותיהם.

והקט של המדבר היה נקב עקביהם, והיה הרם יוצא ומתבוסס בחומר, רחל, בת בתו של שוחלת, היתה הרה ללדת ורמסה בחומר עם בעלה, ויצא הולד מתוך מיניה ונתערב בתוך המלכן, ועלתה צעקתה לפני כסא הכבוד.

ידד מיכאל המלאך ולקח את המלכן בטיט שלו והעלהו לפני כסא הכבוד. באותו הלילה נגלה הקדוש־ברוך־הוא והכה כל בכורי מצרים. אותו לילה נזר נגדין על מצרים.

וַיְהִי בַיָּמִים הָהֵם.

וַיִּגְדַל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בַסְּבִלוֹתָם.

וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מַכֵּה אִישׁ עִבְרִי מֵאָחִיו וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ, וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַחֹל.

וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשֵּׁנִי

וְהָנָה שְׁנַיִם אֲנָשִׁים עֹבְרִים נָצִים. וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע: לָמָּה תִכֶּה רֵעִי? וַיֹּאמֶר: מִי שָׁמַךְ לְאִישׁ שָׂר וְשׁוֹפֵט עֲלֵינוּ.

הִלְהַרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר, כַּאֲשֶׁר הִרְגֵת אֶת הַמִּצְרִי?

וַיֵּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר:

אָכֵן, נֹדַע הַדָּבָר. וַיִּשְׁמַע פְּרַעֲה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וַיִּבְקֶשׁ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה. וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פְרַעֲה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן.

יזראל איתו פניו ככה ירוח עניו מואיל

כשחיה משה רבנו
רועה צאנו של יתרו במדבר,
ברח ממנו נדי,
ורץ אחרינו עד שהגיע לחסות.
והימנה לו בריחה של מים,
ועמד הנדי לשתות.
כיוון שתגיע משה אצלו
אמר:
אני לא הייתי יודע שרץ
היית ממנו הצמא, עיף אתה,
הרכיבו על כתפני, והיה מהלך.
אמר הקדוש ברוך הוא:
יש לך רחמים
לנהוג צאנו של כשר ודם,
בר, הייך, אתה תרשע
צאני ישראל.

וּמֹשֶׁה הִיָּה רוֹעֵה אֶת צֹאן יִתְרוֹ
וַיִּגְהַג אֶת הַצֹּאן אַחֵר הַמִּדְבָּר:
וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים, חֲרֹבָה.
וַיֵּרָא מֵלֶאךֶם יְהוָה אֵלָיו
בְּלֶבֶת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה,
וַיֵּרָא, וְהִגָּה

הַסֵּנֶה
בּוֹעֵר בְּאֵשׁ
וְהַסֵּנֶה
אֵינֶנּוּ אֹכְלִים.

יִירָא הִנֵּה הַסֵּנֶה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ
וְהַסֵּנֶה אֵינֶנּוּ אֹכְלִים.
וְלִמַּת הַרְאֵת לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה
בְּעֵינֵי הַחַד
לִפִּי שְׂחִיָּה מִחֶשֶׁב בְּלִבּוֹ
וְאָמַר:
שִׂמְא יִחִי הַמִּצְרִיִּים
מִכְּלִים אֶת יִשְׂרָאֵל.
לִפְיֶךָ הַרְאֵתוּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵשׁ בּוֹעֵרָת
וְאֵינּוּ אֹכְלִים. אָמַר לוֹ:
כִּשֶׁם שֶׁחֶסֶה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ
וְאֵינּוּ אֹכְלִים,
כֵּן הַמִּצְרִיִּים
אֵינֶם יֹכְלִים לִכְלֹת
אֶת יִשְׂרָאֵל.

וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים
מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר:
רְאֵה רְאִיתִי אֶת עֲנִי עַמִּי
אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם;
וְאֵת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נַגְשֵׁיהֶם
כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאוּבֵיהֶם.
וְעַתָּה לֵכָה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲה -
וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

וַיָּבֹאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרַעֲהַ: שַׁלְּחָה אֶת עַמִּי

וַיַּכְבֵּד פְּרַעֲהַ אֶת לְבוֹ וְלֹא שָׁלַח אֶת הָעָם.

אלו עשר מכות
שהביא
הקדוש־ברוך־הוא
על המצרים
במצרים:

בטוח שבני־עולם, כשר ודם
שהוא מבקש להביא רעה
על שנאית,
פתאום מביא עליו,
והקדוש־ברוך־הוא היה
מתיר
בו בפרעה הרשע
על כל מכה ומכה, -
שהוא מורה לרשעים דרך
לעשות תשובה.

עשר המכות:
"והניש להטיף פן הכוס
טימותיין בספידת המכות,
לרמות בזה כי אין שמחתנו
שמחה שלמה עליך,
שבגללנו נעוש עם שלם,
אף־על־פי שהשונא היה ראוי
לאותה מפלה, אין היא
נורמת לנו שמחה אמיתית."
ובאילו בכל מכה וסוף נורו משה
מנוס השמחה שלנו

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהַ
לְבַיִת אָבוֹת, שֶׁהַ לְבַיִת.
וְאָכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה
צְלִי אֵשׁ וּמִצּוֹת
עַל מְרוֹרִים יֵאָכְלוּהוּ.

מִסַּח מִצְרַיִם
מִסַּח בְּטָרֵב הַיְצִיאָה מִמִּצְרַיִם

וַיִּקָּם פָּרְעָה לַיְלָה
הוּא וְכָל עַבְדָּיו וְכָל מִצְרַיִם.
וַתְּהִי צַעֲקָה גְדוֹלָה בְּמִצְרַיִם.
וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה,
וַיֹּאמְרוּ: קוּמוּ צְאוּ מֵתוֹךְ עַמִּי
גַם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

בשכיל שלוש דברים
נאמרו ישראל מצרים:
שלא שינו שמותם,
שלא שינו את לשונם,
שלא אמרו לשון הרע.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה:
לֵךְ וְאֶסַּפְתָּ אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל.
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם:
פְּקֹד פְּקַדְתִּי אֶתְכֶם
וְאֵת הָעֲשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרַיִם.
וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם.
וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדוֹתֵיכֶם.
וְגֵאֲלֵתִי אֶתְכֶם בְּרוּעַ גִּטוּיָהוּ
וּבִשְׂפָטִים גְּדוֹלִים
וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם.
וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ
וְנָתַתִּי אוֹתָהּ לָכֶם מְרוֹשָׁה.

ארבע לשונות נאמרו בקרב
העובדים והצלתו,
ונאמרו ולקחתו,
וכנודן חקטו חכמים
ארבע כוסות בלילהבספת.
| ואנו נגיש לשון הנאמרה
החמישית ככתוב:
"והבאתי אתכם אל הארץ",
וז עליית הנאמרה בימינו. |

♪ הַיּוֹם אַתֶּם יּוֹצְאִים (אֲכִיל)

וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִרְעַמְסֵס סִכְתָּה
 כַּשְׁרִמְאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי,
 הַגְּבָרִים לְכַד מִטָּף.
 וְצֹאן וּבָקָה, מִקְּנֵה כְּבֹד מֵאֵד.

וְכָכָה תֹאכְלוּ אֹתוֹ:
 מִתְּנִיכֵם חֲגוּרִים
 וְעַלְיֵיכֶם בְּרִגְלֵיכֶם
 וּמִקְלַכֶּם בְּיַדְכֶם
 וְאָכַלְתֶּם אוֹתוֹ בַּחֲפוּזֵי.

♪ הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים (מִסִּינַי)

♪ הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים (מִמִּדְבָּר)

וַיֵּשֶׂא הָעַם אֶת בִּצְקוֹ טָרִם יַחְמֵץ.
 מִשְׁאֲרוֹתֵם צְרוּרוֹת בְּשִׁמְלוֹתֵם
 עַל שִׁכְמֵיכֶם.

וַיֵּאֲפוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
 עוֹגוֹת מִצּוֹת, כִּי לֹא חֲמֵץ,
 כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה.
 וְגַם צֹדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

♪ הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים (מִמִּדְבָּר)

למה היו ישראל דומים
באותה שעה?
ליונה שברחה מסני הנץ
ובכוסה בנקיק הסלע?
והיה נחש מושך בה,
אם היבוס למים
חרי הנחש
ואם תצא לחוץ -
חרי הנץ.
כן היו ישראל דומים
באותה שעה.
היום סובר ושונא רודף.

וַיִּגַד לַמֶּלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם,
וַיִּהְיֶה לֵב פַּרְעֹה וְעַבְדָּיו אֶל הָעָם
וַיֹּאמְרוּ: מָה זֹאת עֲשִׂינוּ
כִּי שָׁלַחנּוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעַבְדֵּנוּ?
וַיֹּאסֶר אֶת רִכְבוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ:
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם
וַיִּשְׁיגוּ אוֹתָם חֹנִימִים עַל הַיָּם.

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה,
וַיְהִי בַעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה
יָצְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם:

יְזַכּוּר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יָצְאתֶם מִמִּצְרַיִם, מִבֵּית עַבְדִּים.

וַיִּשְׂאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם,
וְהָנָה מִצְרַיִם נוֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם.

וַיִּירָאוּ מְאֹד
וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה.
וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה:

הַמִּבְלִי אִינּוּ קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
לְמוֹת בְּמִדְבָּר?
מָה זֹאת עָשִׂיתָ לָנוּ
לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם?
הֲלֹא זֶה הַדְּבָר,

אמר הקדוש ברוך הוא
למשה
בני חמוסים בצרות:
היום סוגר ושונא רודף
ואתה עומד ומריב בתפילות
"דבר אל בני ישראל ויסגור"

אֲשֶׁר דִּבְרַנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם,
לֵאמֹר:
חַדֵּל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת מִצְרַיִם;
כִּי טוֹב לָנוּ עַבְדָּת אֶת מִצְרַיִם
מִמוֹתֵינוּ בְּמִדְבָּר.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם:
אֵל תִּירְאוּ:
כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם
לֹא תוֹסִיפוּ לְרֹאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם.

המבלי אין קברים במצרים תפילות משה

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם – וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם.
וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשׁה
וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם.
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.

ארבע כיתות נעשו ישראל על הים, אחת אומרת ליטול אל הים, אחת אומרת לשוב למצרים, אחת אומרת לעשות מלחמה כנגדם, ואחת אומרת נצווח כנגדם.

תניא

רבי מאיר אומר:
בשעה שישראל היו עומדים
על שפת הים
היו שבטים מנצחים זה עם זה,
זה אומר: אני יורד תחלה לים,
זה אומר: אני יורד תחלה לים.

קסץ שכטו של בנימין יורד לים תחלה.
וקיו שרדי יהודה רונמים אותם.
אמר לו רבי יהודה: לא כך היה המעשה,
אלא זה אומר:
אין אני יורד תחלה לים,
וזה אומר: אין אני יורד תחלה לים.
קסץ נחשון בן עמינדב יורד לים תחלה.

ותקח מרים הנביאה

בשעה שביקש
הקדוש ברוך הוא
להטביע את מצרים
עמד עמא, שר של מצרים,
ונשתטט לפני
הקדוש ברוך הוא
ואמר לפניו:
רבנו של עולם,
במידת הרחמים בראת
עולמך,
למה אתה רוצה להטביע
את בני
מיד כינס הקדוש ברוך הוא
כל מפליא של מעלה
ואמר להם:
הווי דנים ביני ובין עמא
שר של מצרים,
התחילו שרי האמות
מלמדים סגורייא על מצרים.
כיוון שראה מיכאל כך,
דמו לנביראל
וטס למצרים טיסה אחת
ושסט לבינה
והיטוק אחד עמה
שטיקעוהו בבנין.
ובא ועמד לפני
הקדוש ברוך הוא ואמר:
רבנו של עולם,
כך שיעבדו את בניך,
מיד ייטב עליהם
הקדוש ברוך הוא
במידת החיים וטיבעם בים.

את התף בקדה
ותצאן כל הנשים אחריה
בתפים ובמחולות.

אז ישיר משה

ובני ישראל
את השירה הזאת

אֶשִׁירָה ליהוה כי גָּאָה גָּאָה.
סוס ורוכבו רָמָה בָּיָם.
עֲזִי חֲמַרְתָּ יְהוָה
וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה.

אמר אויב:
אֲרַדְךָ אֲשִׁיג,
אֲחַלֵּק שָׁלַל.
נִשְׁמַת בְּרוּחֲךָ –
כִּסְמוּ יָם;
צָלְלוּ כְּעוֹפֹת
בַּמַּיִם אֲדִירִים.

אותה שעה

בקשו

מלאכי השרת

לומר שירה

לפני הקדוש ברוך הוא.

אמר להם הקדוש ברוך הוא:

אֶמְעֵשָׂה יְדֵי טוֹבְעִים בָּיָם –
וְאַתֶּם אֹמְרִים שִׁירָה לִפְנֵי?

כוס שניה
יציאת מצרים

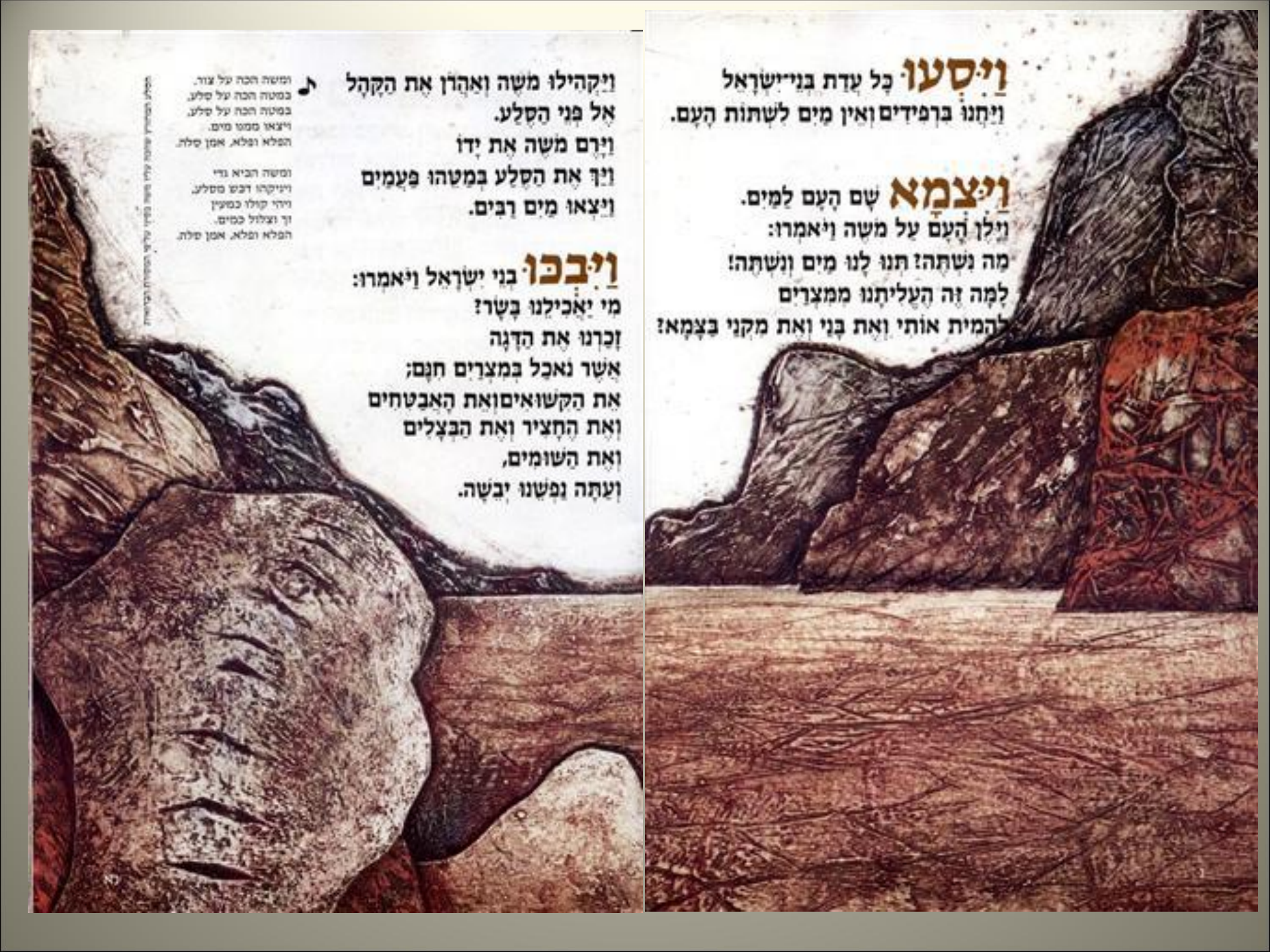
מה לה, הים, כי תנוס,
הירדן, תסב לאחור.
ההרים, תרקדו כאילים,
גבעות כבני צאן?

מלפני אדון חולי ארץ,
מלפני אלוה יעקב.
ההפכי הצור אגם מים,
חלמיש למעינו מים.

בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם

בית יעקב מעם לעז.
היתה יהודה לקדשו,
ישראל ממשלותיו.

הים ראה וינס,
הירדן יסב לאחור.
ההרים רקדו כאילים,
גבעות כבני צאן.

וַיִּסְעוּ כָּל עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וַיִּחַנּוּ בְרַפְיָדִים וְאִין מַיִם לְשִׁתּוֹת הָעָם.

וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לַמַּיִם.
וַיִּלֶן הָעָם עַל מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ:
מָה נִשְׁתָּה? תֵּנוּ לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתָּה!
לָמָּה זֶה הָעֲלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם
לְהַמִּית אוֹתִי וְאֶת בְּנֵי וְאֶת מִקְוֵי בְצִמָּא?

וַיַּקְהִילוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הַקֶּהֶל
אֶל פְּנֵי הַסֵּלַע.
וַיֹּרֶם מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ
וַיַּךְ אֶת הַסֵּלַע בְּמִטְהוֹ פַעַמִּים
וַיִּצְאוּ מַיִם רַבִּים.

וַיִּבְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ:
מִי יֹאכִילֵנוּ בִּשְׂרָ?
זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה
אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֲנָם;
אֶת הַקְּשׂוּאִים וְאֶת הָאֲבֹטְחִים
וְאֶת הַחֲצִיר וְאֶת הַבְּצָלִים
וְאֶת הַשּׁוּמִים,
וְעַתָּה נִמְשְׁנוּ יְבֹשָׁה.

♪
וּמִטְהוֹ חִבְּתָה עַל צוּר,
בְּמִטְהוֹ חִבְּתָה עַל סֵלַע,
בְּמִטְהוֹ חִבְּתָה עַל סֵלַע,
וַיִּצְאוּ מִמֵּנוּ מַיִם.
הַסֵּלַע וּפְלֹא, אֲמֵן סֵלַת.

וּמִטְהוֹ חִבְּתָה עַל צוּר,
וַיִּיַקְרוּ דְבַשׁ מִסֵּלַע,
וַיִּהְיֶה קֵיילוֹ כְּמִטְהוֹ
וַךְ נִצְלוֹל כְּמַיִם.
הַסֵּלַע וּפְלֹא, אֲמֵן סֵלַת.

וַיָּשׁוּבוּ

מִתּוֹר הָאָרֶץ

מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם.

וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ:

בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ -

וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הִיא זֶה פְּרִיָּהּ.

אֲפָס, כִּי עַז הָעָם, הַיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ.

וַיּוֹצִיאוּ דַבַּת הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תָּרוּ אוֹתָהּ, לֵאמֹר:

הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרנוּ בָּהּ לְתוֹר אוֹתָהּ -

אֶרֶץ אוֹכֵלֶת יוֹשְׁבֵיהָ הִיא.

וַיְהִי

כִּלְב

אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר:

עֲלֵה נַעֲלֵה

וַיִּרְשָׁנוּ אוֹתָהּ

כִּי יָכוֹל נוֹכַח לָהּ.

וַיָּבֵאוּ

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְבַּר פָּאֶרָן

וַיֵּשְׁבוּ בְּקִדְשׁ. וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה:

נִשְׁלַח אַנְשִׁים לְפָנֵינוּ וַיַּחְפְּרוּ לָנוּ

אֶת הָאָרֶץ.

וַיִּשְׁלַח אוֹתָם מֹשֶׁה לְתוֹר

אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן.

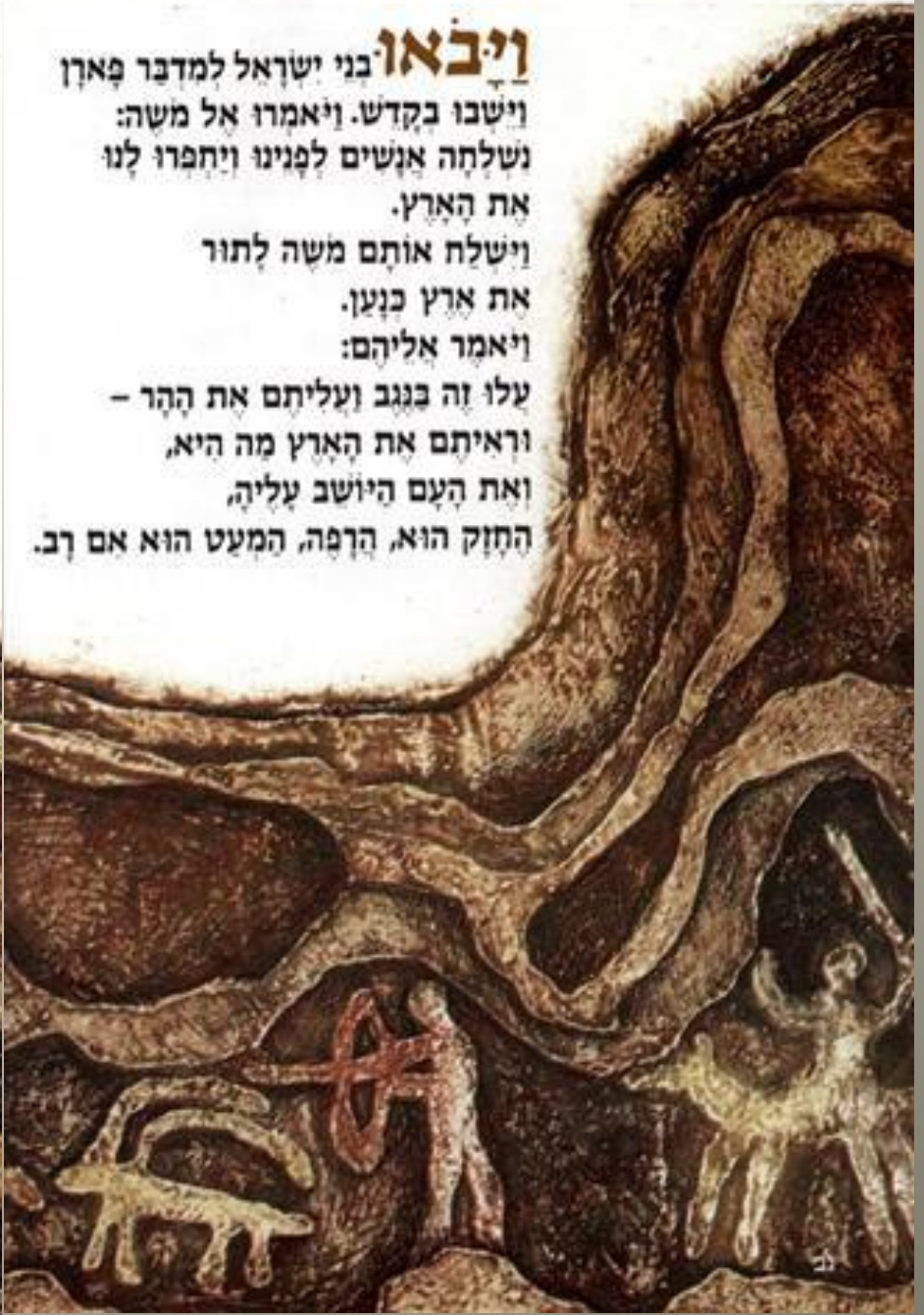
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם:

עֲלוּ זֶה בְּנֹגֵב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר -

וּרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵהָיָא,

וְאֶת הָעָם הַיּוֹשֵׁב עֲלֶיהָ,

הַחֹזֵק הוּא, הַרְפָּה, הַמַּעֲט הוּא אִם רַב.

קומו תועי מדבר

איור: משה שניידמן

צאו מתוך השממה;
עוד הדרך רב, עוד רבה המלחמה.

רב לכם לנוע, לנוד בערבה -
ולפניכם פרושה דרך גדולה, רחבה.

רק ארבעים שנה נתע בין ההרים -
ובחול טמנו ששים רבוא פגרים.

אלֵנָא יֵעָצְרוּנוּ פְּגֵרֵי הַנְּחָשִׁים,
שֶׁבַעֲבֹדוֹתֵם מֵתוּ - וַפֶּסַח עַל הַחֲלָלִים!

יִרְקְבוּ בַקְלוֹנִים סְרוּחִים עַל צֹרְתֵם,
שֶׁבַכְתֶּם וְנִשְׂאוּ מִמְצָרִים אוֹתֶם.

ימתק למו חלומם, חלום רב בצלים, שומים,
דודים מלאי בשר רבים ועצומים.

עוד היום או מחר יחלק רוח קדים
עם העיט גופת אחרון העבדים.

קומו, איפא, נדים! עזבו את השממה!
אך אל יעל קולכם, דרכו עז בדממה!

פן צעדכם ירגיז מדבר ונודדמיו -
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו!

איש בלבבו ישמע קול אלה דובר:
לך! היום אל ארץ חדשה אתה עובר!

לא! לא לחם קלוקל, שלו ודגן שמים -
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים!

לא! לא אהל תהו ועליות שחקים -
בית אחר תבנה, אהל אחר תקים!

כי מלבד המדבר תחת השמים,
עוד לאלה עולם גדול רחב ידים.

ומלבד ילל הישימון, דמי הציה -
תרגש תחת שמשו ארץ יפה־פיה.

כוס שלישית
קבוץ גליות

בְּכֹל דּוֹר וָדוֹר חֵיב אָדָם לְרֹאוֹתָתָ עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם

דודו טולקין, עילוי, סמנאי, מינר, ירושלים

וְהִיא שַׁעֲמָדָה

לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שֶׁלֹּא
אֶחָד בְּלִבָּד
עָמַד עָלֵינוּ לְכֹלֹתָנוּ. אֵלֹא
שֶׁבְכָל דּוֹר וָדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכֹלֹתָנוּ
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְצִילָנוּ מִיָּדָם.

12

פֶּסַח

עַם שׁוֹמֵר

בְּמִשָּׁךְ אֲלֵפֵי שָׁנִים אֶת יוֹם
צֵאתוֹ מִבֵּית עֲבָדִים.

וְדֶרֶךְ כָּל מַחֲלוֹת הַשְּׁעֲבֹד,
הַאִיִּקוּיִזְיִצְיָהּ, הַשְּׁמֵד וְהַפְּרָעוֹת,
נוֹשֵׂאת הָאָמָה בְּלִבָּהּ
אֶת הַגְּעֻגּוּעִים לַחֲפֵשׁ

בְּזִכְרוֹן עֵתִיק

אֲשֶׁר כָּלוּ מִפְּנֵה לִקְרַאת הָעֵתִיד.

מֵאֲבוֹת אֶל בָּנִים, דֶּרֶךְ כָּל הַדּוֹרוֹת,

נִמְסַר דְּבַר יִצְיָאת מִצְרַיִם כְּזִכְרוֹן אִישִׁי
אֲשֶׁר אֵינְנוּ מַחֲוִיר וְאֵינְנוּ דֹהָהּ.

אִיזָה יֵצֵר חֲרוֹת עֵמֶק טְבוּעַ בְּלִבָּב עָם,

שִׁיכּוֹל הִיָּה בְּאֲבִיב יָמָיו לִיִּצֵר

יִצְיָרָה כְּזֹאת וְלִמְסַר אוֹתָהּ מִדּוֹר לְדוֹר.

13

ציון הלא תשאלו

לשלוש אסיריך,
דורשי שלומך והם יתר עדריך.
מים ומזרח ומצפון ותימן שלום
רחוק וקרוב שאי מכל עבריך.

אשרי מחכה ויגיע ויראה עלות
אורך ויבקעו עליו שחריך,
לראות בטובת בחיריך
ולעלו בשמחתך
בשובך אלי קדמת נעוריך.

שאי

סביב עיניך וראי:
כלם נקבצו באו לך.
בניך מרחוק יבואו,
ובנותיך על צד תאמנה.
או תראי ונהרת
ופחד ורחב לבבך.
מי אלה כעב תעופינה,
וכיונים אל ארבותיהם?
להביא בניך מרחוק.
ופתחו שעריך תמיד
יומם ולילה לא יסגרו.

ל קרב מזורינו מבין הגוים

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

בשוב יהוה את שיבת ציון
היינו כחולמים.
אז ימלא שתוק פינו ולשוננו רנה.
אז יאמרו בגוים:
הגדיל יהוה לעשות עם אלה,
הגדיל יהוה לעשות עמנו,
היינו שמחים.
שובה יהוה את שבותנו
כאפיקים בנגב.
הזורעים בדמעה ברנה יקצרו.
הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע,
בוא יבוא ברנה נושא אלמותיו.

הנה ימים באים

ונגש חרש בקוצר
ודרך ענבים במושך הזרע;
והטיפו ההרים עסיס
וכל הגבעות תתמוגגנה;
ושבתי את שבות עמי ישראל
ובנו ערים נשמות וישבו,
ונטעו כרמים ושתו את יינם
ונטעו גנות ואכלו את פריהם;
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד מעל אדמתם.

חלוצים תעברו לפני אחיכם בני ישראל

כוס רביעית
ברכת הארץ

אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמַסְכֶּנֶת
תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם,
לֹא תִחְסַר כֹּל בָּהּ.
אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִיָּהּ בְּרוּל
וּמִהֲרִיָּה תִחְצַב נַחֲשֵׁת
וְאָכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבְרַכְתָּ עַל

הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה

זֶה הַיּוֹם קִוִּינוּ לוֹ, קָמָה מְדִינַת יִשְׂרָאֵל

כִּי יְהוּה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל
אֶרֶץ טוֹבָה

אֶרֶץ נְחִלִּיִּים
עֵינֹת וְתְהוֹמוֹת יוֹצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהָר,
אֶרֶץ חֶטָה וְשִׁעוּרָה
וְגִפְנוֹ וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן,
אֶרֶץ זֵית וְשֶׁמֶן וְדִבְשׁ.

"זיתן לנו את הארץ הזאת" –
בשכר באנו אל המקום הזה
נתן לנו את הארץ הזאת.

פְּדִיּוֹן הָאֱמִיקוֹמֵן

אֲדִיר בַּמְּלוּכָה

בְּחֹר כְּהִלְכָה, גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:
לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִף לֵךְ,
לֵךְ יֵהוּהוּ הַמַּמְלָכָה -

כִּי לֹו נֹאָה, כִּי לֹו יֹאָה

דְּגוּל בַּמְּלוּכָה, הַדּוּר כְּהִלְכָה, וְתִיקִיו
יֹאמְרוּ לוֹ:

לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִף לֵךְ,
לֵךְ יֵהוּהוּ הַמַּמְלָכָה -

כִּי לֹו נֹאָה, כִּי לֹו יֹאָה

זְכָאִי בַּמְּלוּכָה, חֲסִין כְּהִלְכָה, טַפְסָרִיו
יֹאמְרוּ לוֹ:

לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִף לֵךְ,
לֵךְ יֵהוּהוּ הַמַּמְלָכָה -

כִּי לֹו נֹאָה, כִּי לֹו יֹאָה

יְחִיד בַּמְּלוּכָה, כְּבִיר כְּהִלְכָה, לְמוּדָיו
יֹאמְרוּ לוֹ:

לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִף לֵךְ,
לֵךְ יֵהוּהוּ הַמַּמְלָכָה -

כִּי לֹו נֹאָה, כִּי לֹו יֹאָה

הַשִּׁיבְנוּ אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה

דֵּי, דֵּינֵנו

שִׁירִים לְאַחַר הַסְּעָדָה

אֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא

אֵלֵיהֶוּ הַתְּשׁוּבָה,
אֵלֵיהֶוּ הַגְּלֻעָדִי,
בְּמַהֲרָה יָבֵא אֵלֵינוּ
עִם מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד!

קֶרֶב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וּלֹא

לִילָה

רָם הוֹדַע כִּי לֵךְ הַיּוֹם אִף לֵךְ

הַלִּילָה

שׁוֹמְרִים הַמְּקַד לְעִירָךְ כָּל הַיּוֹם וְכָל

הַלִּילָה

תְּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשַׁכְתָּ

לִילָה

וּאֶתָּא הַשׁוּחַט
 וְשַׁחַט לַתּוֹרָא.
 וּאֶתָּא
 מִלֵּאדְרֵהֶמוֹת
 וְשַׁחַט לַשׁוּחַט.

וּאֶתָּא תּוֹרָא
 וְשַׁתָּא לַמִּיָּא.

וּאֶתָּא מִיָּא
 וְכִבְּה לַנוֹרָא.

וּאֶתָּא נוֹרָא
 דְּשׁוֹרֵף לַחוּטְרָא.

וּאֶתָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשַׁחַט לַמִּלֵּאדְרֵהֶמוֹת
 דְּשַׁחַט לַשׁוּחַט, דְּשַׁחַט לַתּוֹרָא,
 דְּשַׁתָּה לַמִּיָּא, דְּכִבְּה לַנוֹרָא,
 דְּשׁוֹרֵף לַחוּטְרָא, דְּהִכָּה לַכִּלְבָּא,
 דְּנִשְׂרֵף לַשְּׁנָרָא, דְּאָכַל לַגְּדִיָּא,
 דְּזָבִין אֲבָא בַתְּרֵי זַוְיָי.

חַד גְּדִיָּא חַד גְּדִיָּא

טו ז טו ז טו ז טו ז טו ז

חַד גְּדִיָּא

וּאֶתָּא חוּטְרָא
 וְהִכָּה לַכִּלְבָּא.

וּאֶתָּא כִּלְבָּא
 וְנִשְׂרֵף לַשְּׁנָרָא.

וּאֶתָּא שְׁנָרָא
 וְאָכַל לַגְּדִיָּא.

חַד גְּדִיָּא
 דְּזָבִין אֲבָא
 בַתְּרֵי זַוְיָי

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ

שָׁשָׁה סְדָרֵי מִשְׁנָה.
שִׁבְעָה יָמֵי שַׁבָּתָא.
שְׁמוֹנֶה יָמֵי מִילָה.
תְּשַׁעַה יָרְחֵי לֵידָה.
עֶשְׂרֵה דְבָרֵי־א.
אַחַד־עָשָׂר כּוֹכְבֵי־א.
שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבֻטֵי־א.
שְׁלֹשָׁה־עָשָׂר מְדֵי־א.

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.
שְׁנֵי לֹחֹת הַבְּרִית.
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.
אַרְבַּע אִמָּהוֹת.
חֲמִשָּׁה חֲמֹשֵׁי תוֹרָה.

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ
אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבְאָרֶץ.

חֶסֶל

סְדוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ
כְּכֹל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ.
כְּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ בְּכַנְרָת,
בֵּן זִמְנָה לַעֲשׂוֹתוֹ.
זֶד שׁוֹכֵן מֵעוֹנָה,
קוֹמֵם קֵהֵל עֲדַת מִי מְנָה.
קָרֵב נֶהֱלַ וְנִטְעֵי כְנָה,
פְּדוּיִים לְצִיּוֹן בְּרָנָה.

בִּירוֹשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה.

